

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

8 октомври 2020 година *

„Преюдициално запитване — Митнически съюз — Регламент (ЕИО) № 2913/92 — Митнически кодекс на Общността — Член 121, параграф 1 — Режим на активно усъвършенстване — Допускане за свободно обращение — Възникване на митническо задължение — Определяне на задължението — Понятие „елементи за облагане“ — Отчитане на преференциална тарифна мярка“

По дело C-330/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд на Нидерландия) с акт от 19 април 2019 г., постъпил в Съда на 23 април 2019 г., в рамките на производство по дело

Staatssecretaris van Financiën

срещу

Exter BV,

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: А. Kumin (докладчик), председател на състава, Т. von Danwitz и Р. G. Xuereb, съдии,

генерален адвокат: Н. Saugmandsgaard Øe,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Exter BV, от М. Voekhoud,
- за нидерландското правителство, от М. Bulterman и Н. S. Gijzen, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от F. Clotuche-Duvieusart и Р. Vanden Heede, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: нидерландски.

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 121, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, 1992 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58, наричан по-нататък „Митническият кодекс“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Staatssecretaris van Financiën (държавен секретар по финансите, Нидерландия) и Exter BV по повод на прилагането на преференциална тарифна мярка.

Правна уредба

- 3 Считано от 1 май 2016 г., Митническият кодекс е отменен и заменен с Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 2013 г., стр. 1 и поправки в ОВ L 287, 2013 г., стр. 90 и ОВ L 267, 2016 г., стр. 2). Въпреки това, предвид момента на настъпване на разглежданите в главното производство факти, в настоящия случай остава приложим Митническият кодекс.
- 4 Член 20 от Митническият кодекс гласи:

„1. Когато възниква митническо задължение законно дължимите сборове се основават на Митническата тарифа на Европейските общности.

[...]

3. Митническата тарифа на Европейските общности включва:

а) Комбинираната номенклатура на стоки;

[...]

в) ставките и другите налози, които нормално се прилагат за стоки, включени в комбинираната номенклатура относно:

– митата,

[...]

г) преференциалните тарифни мерки, предвидени в споразумения, които Общността е сключила с определени страни или групи страни и които предвиждат предоставянето на преференциално тарифно третиране;

д) преференциалните тарифни мерки, приети едностранно от Общността в полза на определени страни, групи страни или територии;

е) автономни мерки за суспендиране, които предвиждат намаляване или премахване на вносни сборове за определени стоки;

ж) други тарифни мерки, предвидени в други общностни разпоредби.

[...]“.

5 Член 114 от Кодекса, част от дял Г, „Активно усъвършенстване“, гласи:

„1. Без да се засяга член 115, режимът активно усъвършенстване разрешава да бъдат осъществени една или повече операции на митническата територия на Общността по усъвършенстването на:

- а) необщностни стоки, предназначени да бъдат реекспортирани от митническата територия на Общността като компенсаторни продукти, без да се облагат с вносни сборове и без да подлежат на мерките на търговската политика;
- б) допуснатите за свободно обращение стоки, с възстановяване или опрощаване на вноските сборове, отнасящи се до тези стоки, ако бъдат изнесени като компенсаторни продукти извън митническата територия на Общността.

2. Следните термини означават:

- а) система с отложено плащане: режим активно усъвършенстване по параграф 1, буква а);

[...]

в) операции по усъвършенстване означава:

- обработка на стоки, включително тяхното монтиране или комплектуване или сглобяване с други стоки,
- преработка на стоки,
- поправка на стоки, включително пълното им възстановяване и поставянето им в изправност,

и

- използване на стоки, определени съгласно процедурата на комитета, които не се съдържат в компенсаторните продукти, но позволяват или улесняват производството им, дори ако се изразходват изцяло или частично в процеса на използването им;

г) компенсаторни продукти: всички продукти, получени в резултат на операциите по усъвършенстване на стоките;

[...]“.

6 Член 120 от Кодекса предвижда:

„Случаите и условията, при които стоките в непроменено състояние или компенсаторните продукти се считат за допуснати за свободно обращение, се определят съгласно процедурата на комитета“.

7 Член 121 от Митническият кодекс има следната редакция:

„1. При спазване на член 122, когато възникне митническо задължение, неговият размер се определя на базата на елементите за облагане, съответстващи на вноските стоки към момента на приемане на декларацията за поставянето им под режим активно усъвършенстване.

2. Когато към момента, посочен в параграф 1, вносите стоки отговарят на условията за преференциално тарифно третиране в рамките на тарифни квоти или тарифни плафони, тези стоки могат да ползват преференциалното тарифно третиране, предвидено за идентични стоки към момента на приемане на декларацията за допускане за свободно обращение“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

8. Exter е предприятие от хранителната промишленост, което преработва протеинови хидролизати (наричани по-нататък „хидролизатите“) в съставка, която служи като основа за производството на бульони.
9. Във връзка с това за периода от 23 май 2012 г. до 23 май 2015 г. то притежава разрешение да прилага за хидролизатите митническия режим активно усъвършенстване с отложено плащане. В периода от 12 ноември 2012 г. до 17 юни 2013 г. предприятието поставя няколко пратки хидролизати с произход от Тайланд под режим активно усъвършенстване (наричани по-нататък „разглежданите стоки“).
10. Към момента на приемането на митническите декларации нормалната митническа ставка за тарифната подпозиция, в която са класирани тези стоки, е 12,8 %. Като изключение от тази нормална ставка обаче до 31 декември 2013 г. за хидролизатите се прилага преференциална тарифна мярка, съгласно която нормалната ставка за тези стоки се намалява на 8,9 %, ако са с произход от държава бенефициер, каквато е Тайланд, в съответствие с член 6, параграф 3 и член 7 от Регламент (ЕО) № 732/2008 на Съвета от 22 юли 2008 година за прилагане на схема от общи тарифни преференции за периода от 1 януари 2009 г. и за изменение на регламенти (ЕО) № 552/97, (ЕО) № 1933/2006 и регламенти (ЕО) № 1100/2006 и (ЕО) № 964/2007 на Комисията (ОВ L 211, 2008 г., стр. 1), изменен с Регламент (ЕС) № 512/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2011 г. (ОВ L 145, 2011 г., стр. 28).
11. След усъвършенстването Exter решава да не реекспортира част от разглежданите стоки, но да приключи митническия режим активно усъвършенстване. Между 4 февруари и 26 август 2014 г. то декларира тези стоки на партиди за допускане за свободно обращение.
12. В съответните декларации Exter посочва, че разглежданите стоки са под режим активно усъвършенстване с отложено плащане, описва тези стоки като „протеинови хидролизати“ и посочва тарифна подпозиция 2106 90 92 от Комбинираната номенклатура, съдържаща се в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 година относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 1987 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 4, стр. 3), в последователните ѝ редакции съгласно Регламент (ЕС) № 1006/2011 на Комисията от 27 септември 2011 г. (ОВ L 282, 2011 г., стр. 1) и Регламент за изпълнение (ЕС) № 927/2012 на Комисията от 9 октомври 2012 г. (ОВ L 304, 2012 г., стр. 1). Освен това Exter отправя искане до компетентния нидерландски митнически орган (наричан по-нататък „митническият орган“) при изчисляването на размера на митническото задължение да приложи предвидената в Регламент № 732/2008 преференциална митническа ставка от 8,9 %.
13. Преференциалната тарифна мярка, упомената в точка 10 от настоящото решение, е суспендирана за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2016 г. Следователно тя е била суспендирана към момента, в който Exter декларира разглежданите стоки за допускането им за свободно обращение. Поради това митническият орган не прилага преференциалната ставка от 8,9 %, а определя дължимите мита по ставката от 12,8 %.

- 14 Gerechtshof Amsterdam (Апелативен съд Амстердам, Нидерландия) е сезиран със спора дали митническият орган е трябвало да вземе предвид действалата през 2012 г. и 2013 г. преференциална тарифна мярка при изчисляването на размера на митническото задължение по повод на допускането на разглежданите стоки за свободно обращение през 2014 г. Този съд приема, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство размерът на митническото задължение трябва да се изчисли съгласно член 121, параграф 1 от Митническият кодекс — въз основа на елементите за облагане, съответстващи на вносните стоки към момента на приемане на декларацията за поставянето им под режим активно усъвършенстване. Посоченият съд в частност отбелязва, че между страните е безспорно, че към момента на поставянето на разглежданите стоки под режим активно усъвършенстване Exter е отговаряло на всички условия и съответно е щяло да има право да ползва преференциалната ставка от 8,9 %, ако в онзи момент беше декларирало стоките за допускане за свободно обращение и беше поискало прилагане на съответната преференциална тарифа. Оттук Gerechtshof Amsterdam (Апелативен съд Амстердам) стига до извода, че в този случай митническият орган е трябвало да приложи преференциалната ставка от 8,9 % при изчисляването на митническите задължения във връзка с декларациите за допускане за свободно обращение.
- 15 Сезиран с жалба от държавния секретар по финансите, Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд на Нидерландия) излага в акта за преюдициално запитване два възможни варианта за тълкуването на текста на член 121, параграф 1 от Митническият кодекс.
- 16 Запитващата юрисдикция обяснява, първо, че член 121, параграф 1 от Митническият кодекс би могъл да се тълкува в смисъл, че понятието „елементи за облагане“ по смисъла на тази разпоредба включва вносните мита и преференциалните тарифни мерки по член 20, параграф 3 от Кодекса. Според това тълкуване както по отношение на стоките в непроменено състояние, така и по отношение на компенсаторните продукти би трябвало да се събира сумата, която щеше да е дължима, ако вносните стоки не бяха поставени в режим активно усъвършенстване с отложено плащане, а веднага бяха допуснати за свободно обращение. В настоящия случай това би означавало за разглежданите стоки съгласно член 121, параграф 1 от Митническият кодекс да се приложат вносните мита със ставките по член 20, параграф 3, буква в), които са били по принцип приложими за хидролизатите към момента на приемането на декларациите за поставянето на тези стоки под режим активно усъвършенстване, тоест с преференциалната ставка от 8,9 %, и следователно Exter би получило възможност да ползва тази ставка за 2014 г.
- 17 Второ, запитващата юрисдикция посочва и варианта за тълкуване, при който понятието „елементи за облагане“ по смисъла на Митническият кодекс не се отнася до нормалните и преференциалните ставки. Тя подчертава, че поне в Нидерландия при определянето на размера на дължимите по закон мита, данъци и други налози се прави понятийно разграничение между приложимите тарифи под формата на адвалорни ставки или специфични мита и евентуални (преференциални) тарифни мерки, от една страна, и елементите за облагане, към които се прилагат тези ставки и тарифни мерки, като например стойността, теглото и количеството на стоките, от друга. Запитващата юрисдикция изтъква, че това тълкуване кореспондира с принципа, че митата се изчисляват съобразно фактите и приложимото право към момента на възникване на митническото задължение. В настоящия случай при такова тълкуване Exter не би имало право да ползва преференциалната тарифна мярка за 2014 г., тъй като към момента, към който трябва да се определи митническото задължение, а именно датата на приемане на декларацията за допускане за свободно обращение, тази мярка е била суспендирана и съответно отново се е прилагала нормалната ставка.
- 18 Запитващата юрисдикция заявява, че предпочита второто тълкуване, но не е убедена, че правилността му е извън всяко разумно съмнение.

- 19 При тези обстоятелства Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд на Нидерландия) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 121, параграф 1 от Митническият кодекс [...] да се разбира в смисъл, че преференциалната тарифна мярка, която е била приложима за вносните стоки към момента на поставянето им под режим активно усъвършенстване с отложено плащане, може да се вземе предвид и впоследствие при определянето на размера на митническото задължение, което възниква при допускането на тези стоки за свободно обращение в непроменено или променено състояние, при положение че тази мярка е суспендирана към момента на приемане на декларацията за допускане за свободно обращение?“.

По преюдициалния въпрос

- 20 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 121, параграф 1 от Митническият кодекс трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска прилагането на предвиждаща намалена митническа ставка преференциална тарифна мярка, която е била в сила към момента на приемането на декларацията за поставяне на стоките под режим активно усъвършенстване, но е суспендирана към датата на приемането на декларацията за допускане на стоките за свободно обращение.
- 21 Съгласно член 121, параграф 1 от Митническият кодекс в контекста на режима на активно усъвършенстване, когато възникне митническо задължение, неговият размер се определя на базата на елементите за облагане, съответстващи на вносните стоки към момента на приемане на декларацията за поставянето им под режим активно усъвършенстване.
- 22 Затова запитващата юрисдикция поставя въпроса дали понятието „елементи за облагане“ по смисъла на тази разпоредба трябва да се тълкува като отнасящо се включително до нормалните и преференциалните митнически ставки, или трябва да се тълкува като обозначаващо единствено елементите за облагане, към които трябва да се прилагат тези ставки, като тарифното класиране, митническата стойност, количеството, вида и произхода на стоките.
- 23 В началото следва да се отбележи, че Митническият кодекс не съдържа определение на понятието „елементи за облагане“, нито препраща към правото на държавите членки с оглед на определянето на смисъла и обхвата на това понятие.
- 24 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа за равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определянето на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз, което трябва да бъде направено, като се отчитат контекстът на разпоредбата и целта на разглежданата правна уредба. Следователно понятието „елементи за облагане“, което се съдържа в член 121, параграф 1 от Митническият кодекс, трябва, от една страна, да се счита за самостоятелно понятие на правото на Съюза, и от друга страна, да се тълкува, като се отчитат целта на разглежданата правна уредба и контекстът, в който се вписва цитираният член (вж. в този смисъл решение от 11 май 2017 г., *The Shirtmakers*, C-59/16, EU:C:2017:362, т. 21 и 22).
- 25 Що се отнася до целта на режима активно усъвършенстване, следва да се припомни, че съгласно член 114, параграф 1 от Митническият кодекс този режим позволява да бъдат осъществени една или повече операции на митническата територия на Съюза по усъвършенстването на необщностни стоки, предназначени да бъдат реекспортирани от тази територия като компенсаторни продукти, без да се облагат с вносни мита и без да подлежат на мерките на търговската политика. Съгласно член 114, параграф 2, буква а) от Кодекса тази форма на

- режима активно усъвършенстване се обозначава като „система с отложено плащане“. В съответствие с член 114, параграф 2, букви в) и г) от Митническият кодекс компенсаторни продукти са всички продукти, получени в резултат на операциите по усъвършенстване, като обработка или преработка на стоките.
- 26 Реекспортирането на стоките под формата на компенсаторни продукти извън митническата територия на Съюза е условие за прилагането на режима активно усъвършенстване. Следователно този режим може законно да бъде приложен само ако стоките са действително предназначени да бъдат реекспортирани извън митническата територия на Съюза, както личи и от разпоредбите на член 537 от Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент № 2913/92 (ОВ L 253, 1993 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 7, стр. 3), изменен с Регламент (ЕО) № 993/2001 на Комисията от 4 май 2001 г. (ОВ L 141, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 14, стр. 5), съгласно които лицето, което иска да ползва този режим, трябва да има „намерение да реекспортира“ съответните стоки (вж. в този смисъл решение от 4 юни 2009 г., *Pometon*, C-158/08, EU:C:2009:349, т. 23).
- 27 В това отношение Съдът е пояснил, че режимът активно усъвършенстване — режим, който води до отложено плащане на митата — е извънредна мярка, предназначена да улесни извършването на определени икономически дейности (вж. в този смисъл решение от 14 януари 2010 г., *Terex Equipment* и др., C-430/08 и C-431/08, EU:C:2010:15, т. 42). Всъщност от всички норми, които съставляват правния режим активно усъвършенстване, следва, че целта на същия е да се освободят от мита единствено стоките, които са въведени на митническата територия на Съюза само временно, за да бъдат обработени, поправени или преработени и след това реекспортирани, като по този начин се предотвратят неблагоприятните последици за икономическата дейност на държавите — членки на Съюза (решение от 4 юни 2009 г., *Pometon*, C-158/08, EU:C:2009:349, т. 24).
- 28 При все това от член 120 от Митническият кодекс следва, че стоките в непроменено състояние и компенсаторните продукти могат да се допускат за свободно обращение, при което възниква митническо задължение, в съответствие с член 121 от Кодекса.
- 29 Следва също така да се има предвид, че преференциалните тарифни мерки като обсъжданите в главното производство представляват част от схема от общи тарифни преференции, определена от Съвета на Европейския съюз с регламент, предвиден да се прилага за определен срок. Както правилно посочва Европейската комисия обаче, ако понятието „елементи за облагане“ по член 121, параграф 1 от Митническият кодекс включваше приложимата митническа ставка, икономическият оператор щеше да може по свой избор да остави някои стоки по-дълго под режим активно усъвършенстване, за да ги пусне за свободно обращение едва след суспендирането или отмяната на преференциалната ставка, и така пак да ползва за тях намалена митническа ставка, докато същата стока, внесена от друг оператор към момента, в който първият пуска своите стоки за свободно обращение, би била обмитена по нормалната ставка. Възможността да се създаде подобно нарушение на конкуренцията, би влязла в противоречие с целта на режима активно усъвършенстване, припомнена в точка 27 от настоящото решение.
- 30 Що се отнася до контекста на член 121, параграф 1 от Митническият кодекс, тази разпоредба следва да се разглежда в светлината на член 121, параграф 2 от Кодекса. Последната разпоредба предвижда, че когато към момента на приемането на декларацията за поставяне на стоките под режим активно усъвършенстване вносните стоки отговарят на условията за преференциално тарифно третиране в рамките на тарифни квоти или тарифни плафони, тези стоки могат да ползват преференциалното тарифно третиране, предвидено за идентични стоки към момента на приемане на декларацията за допускане за свободно обращение.

- 31 Разпоредбата на член 121, параграф 2 от Митническият кодекс обаче би била излишна, ако понятието „елементи за облагане“ по член 121, параграф 1 трябваше да се тълкува като включващо нормалните и преференциалните митнически ставки.
- 32 Ето защо това понятие трябва да се тълкува в смисъл, че не включва нормалните и преференциалните митнически ставки, а само елементите, към които се прилагат тези ставки.
- 33 Както правилно изтъква запитващата юрисдикция, това тълкуване на понятието „елементи за облагане“ е в съответствие с принципа, че митата се изчисляват съобразно обстоятелствата към момента на възникването на митническото задължение.
- 34 По изложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 121, параграф 1 от Митническият кодекс трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска прилагането на предвиждаща намалена митническа ставка преференциална тарифна мярка, която е била в сила към момента на приемането на декларацията за поставяне на стоките под режим активно усъвършенстване, но е суспендирана към датата на приемането на декларацията за допускане на стоките за свободно обращение.

По съдебните разноси

- 35 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Член 121, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска прилагането на предвиждаща намалена митническа ставка преференциална тарифна мярка, която е била в сила към момента на приемането на декларацията за поставяне на стоките под режим активно усъвършенстване, но е суспендирана към датата на приемането на декларацията за допускане на стоките за свободно обращение.

Подписи